

Omgevingsvisie deel 1: Kernopgaven en ambities

Samenvatting

Zwolle

Mijn Zwolle van Morgen

Onze missie: Mensen maken de stad en daarom richten we samen Zwolle zo in dat jij er, in vrijheid en veiligheid, kunt doen wat voor jou belangrijk is in je leven.

Studenten die een technologische start-up beginnen, ondernemers die een pop-up store openen of een stadsstrand bedenken, buurtgenoten die kiezen voor een duurzame wijk en samen energie opwekken; initiatieven die de gemeente Zwolle toejuicht. Deze -en vele andere- voorbeelden laten zien welke ambitie Zwollenaren hebben voor hun stad en de regio. We durven daarbij groots te denken. Zwolle heeft zich ontdaan van haar bescheidenheid en ontpopt zich tot een levendige, krachtige en zelfbewuste stad en regio. We zijn benieuwd hoe u de toekomst ziet.

Hoe wilt u de stad beleven?

De omgevingsvisie laat zien hoe Zwolle zich voorbereidt op onder meer klimaatveranderingen, gezondheid van inwoners, nieuwe economische structuren

en op de groei van de stad. U leest over de ontwikkeling van de fysieke stad zoals het aantal woningen en kantoorpanden, de bereikbaarheid over weg en water, de natuur, maar ook over hoe u hier wilt wonen, werken en genieten. Hoe wilt u de stad beleven? En die beleving is voor iedereen anders. Het Zwolle van morgen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De stad en de regio worden immers gevormd door alle mensen die er wonen en werken: het menselijk

"In de omgevingsvisie komt het Zwolse leven samen. De inhoud gaat ons allemaal aan. We hebben een groot kader nodig, zodat elke inwoner, ondernemer en student zich thuis voelt en kan ontplooiën in Zwolle. Ik vind het mooi dat we nu bezig zijn om het ook samen vorm te geven!"
Ed Anker, wethouder

De nieuwe omgevingsvisie 'Zwolle deel 1: kernopgaven en ambities' Zwolle telt 118 pagina's, deze samenvatting slechts 17. Dat scheelt een heleboel leestijd. We hebben belangrijke informatie voor u gebundeld, zodat u zich snel kunt inlezen in het Zwolle van morgen! Wilt u de volledige omgevingsvisie bestuderen? We verwijzen u graag naar www.zwolle.nl/omgevingsvisie

kapitaal. Die belangen kunnen botsen. Daarin moeten we samen zoeken naar oplossingen. We willen ervoor zorgen dat iedereen zich hier thuis voelt. De komende jaren zetten steeds meer mensen koers naar Zwolle. De stad is in trek. Regio Zwolle is een economische motor en daarnaast zijn er ook maar weinig steden die zo mooi 'in het landschap liggen' als Zwolle. De groei van de

stad willen wij gebruiken om de hele regio te verbeteren.

Zwolle kiest positie

Zwolle is nooit 'af'. Het leven is altijd in beweging. We willen onze huidige voorspoed behouden en moeten dus samen kansen verzilveren die onder meer de technologie ons zal brengen. Ook staan we samen aan de lat om oplossingen te ontwikkelen die Zwolle klimaatbestendig maken en duurzaam in energiegebruik.

De omgevingsvisie is geen blauwdruk, geen strak stramien. Juist niet! De visie geeft aan welke mondiale trends een impact op ons hebben en welke kansen en bedreigingen er op ons af komen. Daarbinnen kiezen wij als gemeente samen met inwoners -met u!- wat we belangrijk vinden. Door continu met elkaar in gesprek te gaan, ideeën uit te wisselen, te experimenteren en zelfbewust onze positie in te nemen.

U maakt Zwolle mogelijk

De omgevingsvisie geeft richting en helpt ons om onze stad en regio te versterken. Economisch én sociaal. We bekenen kleur met onze visie. Onze stadsdelen zijn vitaal, solidair, gezond en duurzaam. Aan die kwaliteiten blijven we werken. Daarbij bent u voor ons de belangrijkste richtingaanwijzer! U maakt het Zwolle van morgen mede mogelijk. Zodat u zelf aangenaam woont, werkt en recreëert, en daarbij ook oog hebt voor toekomstige generaties. Zwolle is nooit af, maar altijd klaar!

Wat is een omgevingsvisie?

De omgevingsvisie is een toekomstvisie voor de gemeente Zwolle, die wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Hierin staan strategische keuzes voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn. Die fysieke leefomgeving bestaat onder meer uit de thema's cultureel erfgoed, energie-infrastructuur, landbouw, landschap, ruimtelijke ordening, gezondheid, milieu, natuur en water. Die thema's bepalen voor een belangrijk deel de kwaliteit van hoe wij samen wonen, werken en genieten van onze stad.

Op 13 september 2016 gaf het college van Zwolle akkoord op het plan van aanpak voor de omgevingsvisie 'Mijn Zwolle van Morgen'. We stellen de visie in fases op. Dit eerste deel bevat de leidende kernopgaven en ambities voor Zwolle 2030. Dit deel wordt in het najaar van 2017 behandeld door de raad. Het tweede deel zal naar verwachting worden vastgesteld vóór de invoering van de nieuwe Omgevingswet van het Rijk.

De omgevingsvisie is een nieuw instrument en het kost tijd om deze in samenspraak met inwoners, ondernemers en studenten op te stellen. Dit is een nieuwe manier van werken. De gemeente doet verschillende experimenten om zo goed mogelijk samen te werken met de stad en de regio.

Dit eerste deel formuleert de kernopgaven en de ambities voor een verdere uitwerking in deel 2. De complete omgevingsvisie wordt uiteindelijk het afwegingskader voor de verschillende ruimtelijke ontwikkelingen in de stad. Het credo is 'strak op de hoofdlijnen en avontuurlijk in de uitwerkingen'. Dat houdt in dat flexibiliteit bij de uitwerkingen de basis is.

Wat kunt u met deze omgevingsvisie deel 1?

1. Eigen ideeën /burgerinitiatieven toetsen
2. Inspiratie opdoen en gesprekken starten met mede-Zwollenaren
3. Meedenken –en beslissen over Zwolle
4. Voorbereiden op uw eigen toekomst in de stad of het buitengebied
5. Ambassadeur worden voor datgene wat u belangrijk vindt voor Zwolle

Zwols karakter

We zijn open en ondernemend

Zwolle wordt bevolkt door inventieve ondernemers, eigenwijze vrijdenkers en vrolijke studenten. De inwoners hebben een open en ondernemende houding en hebben onderling veel vertrouwen. In Zwolle voel je je snel welkom! Een moderne stad waar je ook nog lekker kunt ronddwalen in de boeiende en rijke geschiedenis. In ons historische centrum met de oude grachten zijn veel plekken te vinden van grote betekenis.

We helpen elkaar vooruit

Zwolle is een sterke stad in een sterke regio (bestaande uit 20 gemeenten). We profiteren al eeuwenlang van onze ligging op een kruispunt van vaarwegen en landwegen en

Snelle scan

Zwolle kenmerkt zich door:

- Ondernemersgeest (Hanzeverleden)
- Eigen wijsheid (Moderne Devotie)
- Rijke historie
- Unieke ligging in rivierdelta biedt veel natuurschoon, maakt ook kwetsbaar voor klimaatverandering
- Bloeiende en dynamische economie, met veel familiebedrijven
- Goede bereikbaarheid door onder meer A28 en Hanzelijn
- Sterk onderling vertrouwen en veel samenwerking
- Geliefde stadsdelen met eigen identiteiten
- Culinaire en culturele hotspots
- Veel studenten

als poort naar het noordoosten. Daardoor werden we al vroeg in de geschiedenis een thuis- en uitvalsbasis voor ondernemende kooplieden. We lieten ons zien als een stad met kwaliteit en durf. Altijd op zoek naar nieuwe samenwerkingen. Het businessmodel van Zwolle is briljant in zijn eenvoud: we gunnen elkaar de handel en we helpen elkaar vooruit! Zo bouwden we aan een bloeiende economie die ons tot op de dag van vandaag in de top drie van economische hotspots zet. Dat komt vooral door de diversiteit in deze regio, met stevige familiebedrijven en veel dynamiek (starters). De intensieve samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs maakt de regio Zwolle tot een toekomstgerichte omgeving die studenten aantrekt. Dat houdt onze stad jong!

Ons leven langs het water

Zwolle, de aantrekkelijke Hanzestad aan de IJssel. We houden van hard werken, maar ook van Bourgondisch genieten. Onze

gezellige binnenstad staat bekend om zijn culinaire en creatieve hotspots. Zwolle biedt een cultuurhistorische belevenis. We hebben sterke, zelfstandige stadsdelen en buurten met verschillende karakters en identiteiten, die geliefd zijn bij de buurtbewoners. Zwolle kent een zeer gevarieerd buitengebied. Onze unieke ligging in de IJsseldelta geeft ons natuurschoon op steenworp afstand. Het leven met het water heeft ons voorspoed en welzijn gebracht. Dit blijkt wel uit ons Hanzeverleden. De bijzondere ligging maakt ons ook kwetsbaar

"Ik ben trots op Zwolle. We hebben stadse ambities, maar vergeten het ons-kent-ons karakter niet. Ik denk graag mee over het groen in de stad, dat krijgt wat mij betreft een nog stevigere 'body' in de omgevingsvisie. De stad moet niet verstenen. Ik wil graag buiten mijn eigen straatje denken."

Joost Houtkamp

voor klimaatverandering. We zijn het laagste punt in de delta, met water van vijf kanten plus een binnenstad die buitendijks ligt. Klimaatbestendig worden is dan ook één van de belangrijkste uitdagingen voor onze toekomst.

Zwolle maakt zich klaar voor de toekomst

Om Zwolle toekomstproof te maken, moeten we alle trends en ontwikkelingen in samenhang met elkaar bekijken. Alles wat verandert, beïnvloedt de stad namelijk op vele fronten. Zwolle kent twee belangrijke pijlers: de fysieke stad en het menselijk kapitaal. Deze twee pijlers staan de komende jaren voor een aantal uitdagingen waaronder de groei van de stad en de klimaatveranderingen. De Zwolse topambities moeten antwoord geven op deze uitdagingen.

Zwolse topambities

- Zwolle versterkt en benut het menselijk kapitaal van de stad
- Zwolle behoudt en versterkt haar ruimtelijke, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten
- Zwolle versterkt haar stedelijkheid, wordt nationaal en internationaal aantrekkelijker en bestendigt zo haar (economische) toppositie als regio
- Zwolle is in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal
- Zwolle nodigt uit om samen te werken aan vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen

Snelle scan

Trends en ontwikkelingen waarmee Zwolle rekening moet houden zijn:

- We groeien: tot 136.00 inwoners (in 2030) en tot 140.000 inwoners (in 2040)
- We innoveren: technologische en digitale ontwikkelingen
- We globaliseren: buiten de landsgrenzen kijken
- We doen meer zelf: burgerinitiatieven
- We worden ouder: vergrijzing en langer actief
- We delen: van bezit naar gebruik
- We willen meer op één plek: multifunctionele gebouwen en gebieden
- We denken en doen steeds duurzamer: circulaire economie
- We zijn klimaatactief: aanpassen van de stad aan klimaatverandering

We groeien

We leven in het tijdperk van de stad; de 'Urban age' waarin sociale en economische activiteiten zich steeds meer concentreren op de stad.

Demografische prognoses geven aan dat Zwolle tot 2040 nog groeit tot 140.000 inwoners. De trek naar de stad en de groei van de bevolking en de bijbehorende woningbouwopgave biedt kansen voor de doorontwikkeling van de stad en de economie.

Gezonde regio

De gemeente Zwolle wil dat inwoners in een leefomgeving wonen en werken die goed is voor de gezondheid. Sociale contacten, vrijwilligerswerk, veiligheid, afwisseling

van bebouwing met groen, aanwezigheid van plekken met rust, verkoelend water, luchtkwaliteit en openbare ruimten die uitnodigen tot bewegen en ontmoeten; dit alles draagt bij aan een gezonde leefstijl.

Flexibel wonen

Er ontstaan steeds meer verschillende soorten huishoudens en woonvormen. Zo zullen vergroening (jonge mensen/ vaak eenpersoons huishoudens) en de vergrijzing (senioren/ steeds vaker eenpersoons huishoudens/ langer zelfstandig wonen) een grote druk leggen op de woningvoorraad. De oplossingen liggen onder meer in multifunctionele gebouwen en gebieden en dubbel ruimtegebruik.

Woningbouw

De afspraak is dat Zwolle tot 2027 circa 6.000 woningen mag bouwen, dus gemiddeld 600 woningen per jaar. Dit is nodig om de bevolkingsgroei op te vangen. We kiezen duidelijk richting: we bouwen eerst in de stad, dan pas buiten de stad.

“Leidraad voor de omgevingsvisie van Zwolle moet zijn dat de inwoners plezierig kunnen wonen. Ik voel het als mijn burgerlijke plicht om betrokkenheid te tonen bij de stad waarin ik ben geboren en getogen. Zwolle is sterk in het maken van verbinding. Juist als er tegenstellingen zijn, gaan we met elkaar in gesprek. Zo creëer je begrip. Dat is betrokkenheid!”

Clemens Knispel

Economische impulsen

De economie verandert continu, daarbij spelen onder meer deze drie factoren een rol: technologisering, robotisering en flexibilisering van arbeid. Vakmanschap moet voortdurend op peil worden gehouden. Een flexibele arbeidsmarkt vraagt om een flexibele stad, die aantrekkelijk is voor verschillende opleidingsniveaus. Het is belangrijk voor ons innoverend vermogen dat met name jonge mensen afkomen op de regio. Zwolle is een onderwijsstad bij uitstek met vier mbo en vier hbo instellingen. We verwachten dat het onderwijs en het bedrijfsleven steeds meer mixen: leren en werken op één plek in een campusachtige setting. Onder meer het Health Innovation Park (HIP) en het Polymer Science Park (PSP) zijn topwerklocaties waar ruimte is voor start-ups waardoor de aantrekkingskracht van de regio voor bedrijven, instellingen en hoger opgeleiden wordt vergroot.

Om de jonge generatie aan te trekken, zijn er ook uitdagingen op het gebied van bereikbaarheid, stedelijkheid en kenniseconomie. De bereikbaarheid wordt in de toekomst mogelijk een probleem, blijkt uit het mobiliteitsonderzoek NMCA. Als centrumstad heeft Zwolle rekening te houden met deze statistieken.

Polymeer Science Park (PSP)

We innoveren

Technologische innovaties volgen elkaar steeds sneller op en zijn bovendien steeds meer met elkaar verweven (zoals bij drones en robots). Innovaties hebben een steeds grotere invloed op onze manier van leven en op sociale en morele waarden zoals privacy en transparantie. Innovatie vindt steeds vaker plaats in open systemen, met veel ruimte voor startups.

Innovatie en ondernemerskracht

24/7 service

Door digitalisering willen en zijn mensen in staat om 24/7 diensten en acties te ondernemen via digitale kanalen, zoals website en social media. De dienstverlening verandert daardoor stevig. Door technologie en big data kunnen we veel beter een balans vinden tussen vraag en aanbod. Zo kunnen we bijvoorbeeld wegen en openbare ruimtes efficiënter benutten. De zelfrijdende auto zal een flinke impact hebben op de inrichting van de stad, denk aan de benodigde parkeerruimte.

Veranderende economie

De digitalisering en technologisering hebben veel invloed op de arbeidsmarkt, de economie en het gebruik van de stad. Banen en functies veranderen of verdwijnen en er worden nieuwe eisen gesteld aan werknemers. Dit vraagt om een flexibele houding van de stad en voortdurende samenwerking van ondernemers, overheid, onderwijs- en onderzoeksinstellingen én de omgeving.

We globaliseren

Economie kent geen grenzen. Door de opkomende economieën (BRIC-landen, zoals Rusland) en doordat ontwikkelingslanden sneller groeien dan Westerse landen, wordt meer internationale handel en transport verwacht. Deze ontwikkeling biedt kansen voor de logistieke sector in Zwolle. Regio Zwolle profileert zich in deze context als een logistieke draaischijf op de as tussen West (Randstad, 'mainports') en Oost (Duitsland, Baltische Staten, Rusland).

We doen meer zelf

Zwolle wordt steeds meer een zelforganiserende stad. Vroeger hadden we de traditionele zuilen waarbinnen mensen zich organiseerden en elkaar ontmoeten. Nu ontstaan er nieuwe combinaties van partijen, in groepen van gelijkgestemden of belanghebbenden. Het aantal burgerinitiatieven groeit. Die initiatieven maken volop gebruik van digitale netwerken. De stad is een zelforganiserend systeem.

We worden ouder

Zwolle is een van de meest jonge steden van het land: 85% van de inwoners is op 1 januari 2016 jonger dan 65 jaar en 22% (27.405) jonger dan 18 jaar.

Dat is positief voor Zwolle als levendige en toekomstbestendige regio. Zwolle vergrijst wel: ruim 26.000 senioren zijn in 2030 ouder dan 65 jaar. Dat betekent een toename van het aantal 65-plussers in 2030 met 44% in vergelijking met 2016. Ouderen zijn tot op hoge leeftijd steeds actiever. De pensioenleeftijd schuift op. De vergrijzing en het langer zelfstandig wonen vergt de komende jaren aandacht van inwoners en gemeente Zwolle.

Betere kwaliteit van leven

De verwachting is dat de zorgconsumptie door een vergrijzende bevolking vanaf 2020 zal stijgen. De gemeente is over de volle breedte van het sociaal domein verantwoordelijk voor de zorg en

Het delen van auto's en fietsen zal de komende jaren sterk groeien, wat op den duur kan leiden tot een lagere behoefte aan parkeerplaatsen op straat. Ook het aandeel elektrisch vervoer onder auto's en fietsen zal de komende jaren stijgen. Gevolg is meer vraag naar oplaadpunten, kansen voor opslag van energie in auto's, beter leefklimaat in de stad en meer elektrisch fietsgebruik over langere afstanden.

ondersteuning van mensen thuis. De ontwikkelingen op het terrein van domotica (integratie van technologie en diensten voor een betere kwaliteit van wonen en leven) hebben hun weerslag op de inrichting van de fysieke stad.

We delen

Door technologie wordt het makkelijker goederen en diensten te delen. Denk aan Airbnb en Uber. Dit geeft een extra dynamiek aan de stad die de jongere doelgroepen erg aanspreekt.

"De gemeente wil graag dat we dromen over het Zwolle van later. Ik droom mee en hoop dat als we uitgedroomd zijn, dat we ook echt weten wat we nou concreet vinden en willen. Voor mij is dat duidelijk: ik wil geen huizenbouw meer in mijn wijk. Het prachtige uitloopgebied van Zwolle moet behouden blijven!"

Corien Bruins Slot

We willen meer op één plek

Gebieden krijgen steeds vaker meerdere functies. Door deze multifunctionaliteit ontstaat een levendig stedelijke mengeling. Door multitasking en mix van werken en privé of leren en werken verandert de behoefte aan (werk)ruimte qua omgeving, omvang en aard: de stad kan worden gezien als platform of marktplaats.

“Zwolle is een mensenstad. Ik houd van de diversiteit; de verschillende mensen, buurten en plekken in de stad. Een omgevingsvisie is toch zeker niet het ‘boekje’ van de gemeente? Wij, inwoners, moeten het zelf doen! We zijn zo’n bevoorrechte stad. We moeten er zelfs voor waken dat we niet zelfvoldaan worden, een beetje lui. Mensen aan de onderkant van de samenleving kunnen we meer kansen bieden. Ook zou er nog meer ruimte kunnen zijn voor ‘extravagantie’. Dat komt onze diversiteit alleen maar ten goede!”

Bart Buijs

Behoefte aan ontmoeting

Digitale platformen zijn niet zaligmakend. Inwoners hebben nog steeds behoefte aan fysieke ontmoetingen en mogelijkheden voor ontspannen, creatieve uitingen en recreëren. Het ontmoeten in de eigen wijk of buurt blijft belangrijk. Multifunctionele accommodaties en andere voorzieningen (zoals sportkantines en schoolgebouwen) die geschikt zijn voor een diversiteit aan activiteiten worden prominenter.

Multifunctionele gebieden

Tweederde van het Zwols grondgebied bestaat uit buitengebied. De belangrijkste ontwikkeling is om van agrarisch

productielandschap naar multifunctioneel landelijk gebied te transformeren. Stoppende agrarische bedrijven laten leegstaande gebouwen achter. Het is van belang die te slopen of her te bestemmen naar nieuwe functies, zoals wonen, niet-agrarische bedrijvigheid en vrijetijdseconomie.

We denken en doen steeds duurzamer

Het denken in termen van ‘waarden toevoegen, meer dan alleen economische waarden’ wordt steeds belangrijker. De stad is van oudsher de plek waar stromen samenkomen: mensen- en goederenstromen, en hieraan verbonden ook allerlei andere stromen zoals voedselstromen, energiestromen, waterstromen, afvalstromen en datastromen. Dit is de basis voor de circulaire stad. De gemeente zet in op een transitie naar de circulaire economie. Dit levert een impuls voor de economie, omdat we een aantrekkelijke vestigingslocatie worden voor circulaire bedrijven en hun netwerken. In de economie zijn verschillende duurzame ontwikkelingen gaande zoals het maken van kringlopen van grondstoffen, cradle to cradle (waar hergebruik van producten/grondstoffen centraal staat) en de deeleconomie.

De opkomst van de circulaire economie is niet langer alleen op geld gebaseerd, maar er is sprake van nieuwe verdienmodellen met waarden als energie, voeding, tijd, aandacht of zorg. Het circulaire denken biedt ons kansen om niet alleen duurzamer, maar ook onafhankelijker en veerkrachtiger te worden.

We zijn klimaatactief

We zien meer weersextremen, zoals plensbuien en lange periodes van hitte en droogte. De fysieke stad is ons fundament, dat we moeten koesteren. Onze ambitie is dat Zwolle in 2050 een klimaatbestendige stad is. We benutten nu al kansen die zich voordoen om Zwolle klimaatbestendiger te maken.

Meer en meer transformeren sportclubs naar maatschappelijke instellingen die naast het aanbieden van sport ook onderdak bieden voor huiswerkbegeleiding en gezondheidstrainingen. Overdag worden het ontmoetingsplekken voor senioren.

Inspiratie groener maken Lubeckplein

Het Deltaprogramma bevat sinds 2017 nieuwe veiligheidsnormen voor de waterkeringen in Nederland. De dijken rond de gemeente

Zwolle worden op basis van dit programma aangepast om te voldoen aan die veiligheidseisen.

Ceintuurbaan-Wolkbreuk juli 2015 - slechts 60mm!

Het water komt van vijf kanten in Zwolle, dat al het laagst gelegen punt in de delta is. Dijken helpen niet tegen extreme plensbuien, daarom vergroten we de sponswerking in de stad door het vergroenen van daken, gevels, straten, huizen en bedrijfspanden. En houden we er al rekening mee (in de bestaande en nieuwbouw) dat water op de begane grond huizen en bedrijfspanden kan instromen. We maken ruimte voor water en vergroenen tot een groenblauwe oase.

Wij gaan veranderen: een aantal voorbeelden

Wonen

Om het stadsgevoel verder te versterken is het belangrijk dat Zwolle verstedelijkt. Dit biedt een grotere kans dat mensen elkaar ontmoeten en zo tot innovaties en nieuwe initiatieven komen. Stedelijkheid creëert een omgeving waarin jonge professionals graag verblijven en meedoen.

Het versterken van de stedelijkheid geldt in principe voor de hele stad, maar in ieder geval voor het centrum. In 2030 past het grote centrumgebied qua omvang en uitstraling bij onze centrale positie in de regio. Aantrekkelijke stadswijken als Assendorp en Wipstrik moeten nog beter met de binnenstad worden verbonden. Er moeten meer (fijnmazige) verbindingen tot stand gebracht die uitwisseling, creativiteit en ontmoeting tussen de (nu nog) verschillende gebiedsdelen mogelijk maken en stimuleren.

Het versterken van de stedelijkheid van Zwolle leidt tot:

- een levendige stad, concentratie van menselijke activiteiten, waar je elk moment mensen kunt ontmoeten

- een bruisend stadsgevoel, een stedelijk klimaat waar je elke dag verrassende dingen ziet en kunt meemaken
- intensiever bouwen, intensief gebruik van de stad, multifunctioneel en dubbel ruimtegebruik
- een fijnmazig en goed toegankelijke infrastructuur die verweven is in de stad.

Werken

Het Nieuwe Werken doet steeds meer zijn intrede. Flexibel werken vanaf meerdere locaties. Mogelijk gemaakt door technologische en digitale innovaties. Voor de Zwolse kantorenmarkt betekenen deze veranderingen een verschuiving in de vraag van grote kantoorpanden aan de stadsrand naar kleinschalige multifunctionele, meer binnenstedelijk gelegen kantorenlocaties. De opgave voor Zwolle wordt om voldoende kleinschalige locaties in en om de binnenstad en het stationsgebied voor kleine bedrijven beschikbaar houden.

Er is tot 2030 zeker voldoende (kwantitatief) aanbod voor de kleinschaliger lokale markt op Hessenpoort (Zuid) en binnen de stad.

“Het buitengebied is een parel van de stad. Houd dat in tact. Het agrarische karakter en de leefbaarheid in de kleine omliggende dorpen zijn belangrijk voor Zwolle's groene zone. Ik maak me daar sterk voor en wil dus meedoen aan de omgevingsvisie. Je wilt toch niet dat er straks een voltooid stuk ligt, waar je het niet mee eens bent? **Eko Huisman**

De Spoorzone in ontwikkeling, de nieuwe NS reizigerstunnel 2016

Daarnaast is er op Hessenpoort voor de bovenregionale en internationale markt voldoende aanbod voor de komende tien jaar. Voor het marktsegment XL (5 – 10 hectare) kan echter al snel een tekort optreden van grote aaneengesloten kavels om dit type bedrijven te kunnen vestigen.

Verplaatsen

Zwolle is momenteel een belangrijk knooppunt van waterwegen, wegen en spoorwegen. Zo is station Zwolle het tweede knooppunt qua aantal verbindingen van Nederland. Ook is Zwolle het scharnierpunt

tussen West- en Noordoost-Nederland voor de auto.

Samen met Kampen neemt Zwolle deel aan het landelijke programma 'Beter Benutten'. Hierin denken we na over een brede aanpak van de bereikbaarheid, waarbij ook het fiets- en voetverkeer een rol spelen.

Nieuwe kansen zijn de komst van Lelystad Airport en een mogelijke railterminal op Hessenpoort.

Beheren van het landschap

Tweederde van het Zwols grondgebied bestaat uit buitengebied. De gemeente Zwolle zet in op het blijven bieden van ruimte aan agrariërs. Zij zijn de 'beheerders' van het landschap en ze zorgen voor het gewaardeerde agrarische karakter van het buitengebied. Vanuit de stad is het buitengebied overal dichtbij. Het is van belang dat die compactheid zoveel mogelijk in stand blijft. Stad en land raken steeds meer met elkaar verbonden. Ook als het gaat om onderwerpen als stads- en biologische landbouw. Dit ook vanuit de optiek om te kunnen voorzien in een lokale voedselproductie als onderdeel van een circulaire economie. De ambitie van de gemeente Zwolle is om leefbaarheid in het buitengebied te behouden en te versterken.

De bewoners en ondernemers van het buitengebied nemen vaak zelf het initiatief om te komen tot een leefbaar en vitaal buitengebied. Het dorpsplan Wijthmen, de uitbreiding van Windesheim en de doorontwikkeling van de agrarische sector zijn daar voorbeelden van. De inwoners en ondernemers van het buitengebied vormen

een krachtige en zelfredzame samenleving, met oog voor elkaar. Dat wordt mede geïllustreerd door het rijke verenigingsleven.

Energietransitie

Bij de energietransitie gaat het erom dat we van fossiele brandstoffen overgaan naar schone, hernieuwbare bronnen zoals zon, wind, bodemenergie en waterkracht.

"Ik zoek in een stad het gevoel dat ik gekend word. Veel mensen in Zwolle hebben dat. Ik merk het aan de manier waarop we elkaar vinden. We kunnen samen heel snel iets organiseren, voor elkaar krijgen. Als er ijs op de grachten ligt, is er een dag later al een schaatstocht voor iedereen!"

Kitty Nijboer

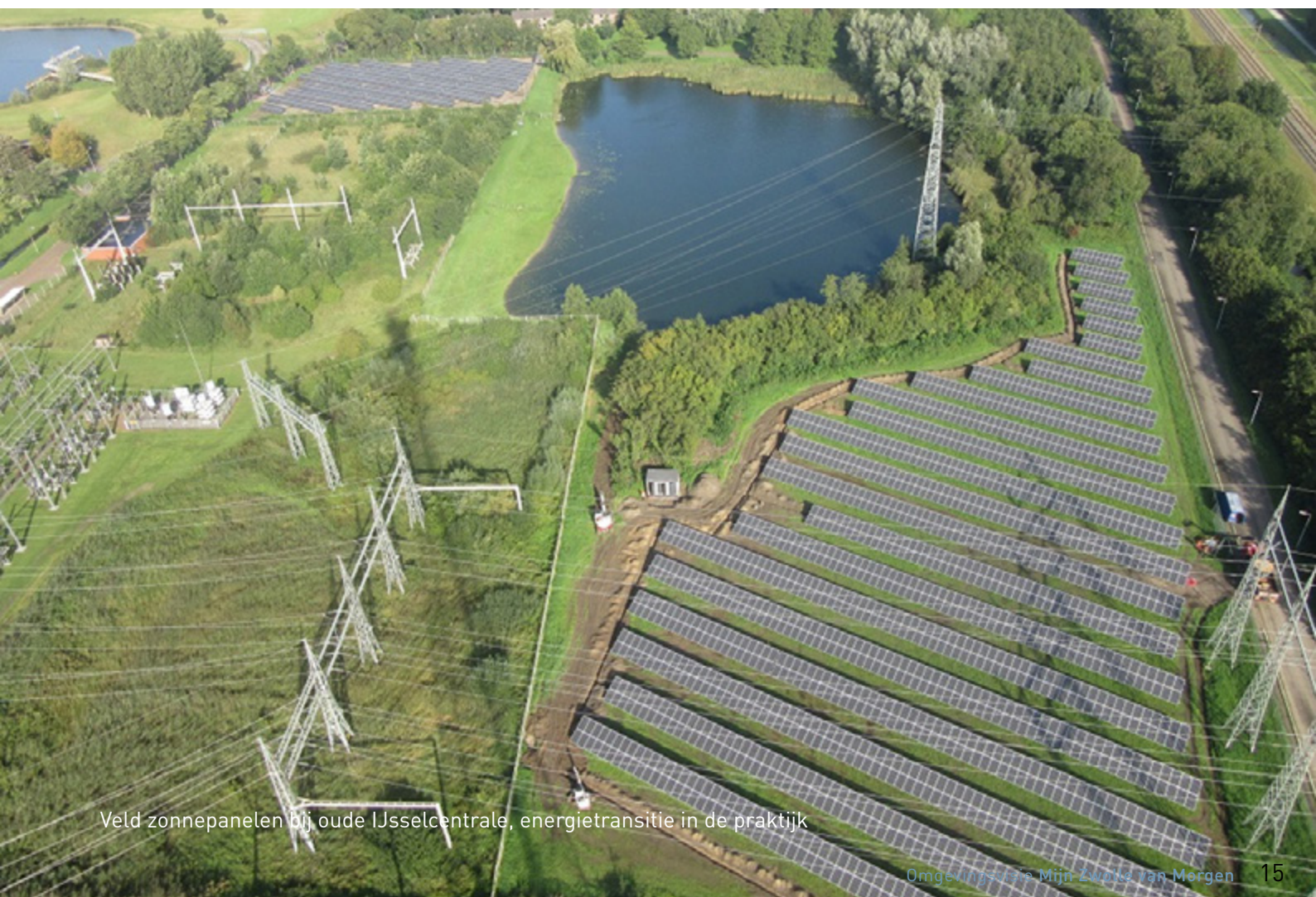
Woningstichting Openbaar Belang gaat 180 sociale huurwoningen aan de Schuurmanstraat in Weezenlanden Noord vervangen door minimaal 230 nieuwe zeer energiezuinige wooneenheden, liefst energieleverende woningen. Dat is op zichzelf al een mooi project! En tegelijk een kans wanneer dit project niet als een doel op zich wordt gezien, maar als een middel om meerwaarde te creëren voor een veel groter gebied. Gebieden zijn de arena's waarin we elkaar ontmoeten. Daar komen overheidsambities als energieneutraliteit, klimaatadaptatie, bereikbaarheid en groene longen samen met wensen van gebruikers, zoals koopkracht, leefbaarheid en sociale betrokkenheid.

Vanuit energie geredeneerd: er zitten nog veel meer gebouwen en partijen in de buurt die uitgenodigd kunnen worden om mee te doen. En sommigen zijn al lang bezig, zoals de provincie Overijssel en de Rechtbank die al een koude-warmte-opslag hebben die mogelijk kan worden uitgebreid. Op een co-creatieve manier wordt daarmee de energiehuishouding langzamerhand verduurzaamd passend bij de belangen van andere gebiedsgebruikers. Tegelijk

kan worden gekeken of deze dynamiek kan worden aangewend om werk te maken van klimaatadaptatie, door te zoeken naar mogelijkheden om meer water te bergen en meer groen te realiseren. Ook hier, niet alleen maar voor de Schuurmanstraat, maar voor een groter gebied. Zodat het gebied een wezenlijke bijdrage kan leveren aan ambities op stedelijk niveau. Met deze werkwijze worden lange termijn ambities verbonden met middellange termijn opgaves en korte termijn projecten en andersom.

“Als coach van de jongerenraad heb ik een belangrijk advies: als je écht authentieke en creatieve ideeën wilt voor de stad: vraag het de jeugd! Meedenken over hun eigen stad; dat leeft enorm onder de jongeren!”

Bart Demmers

Veld zonnepanelen bij oude IJsselcentrale, energietransitie in de praktijk

Het Zwolle van morgen

Met de omgevingsvisie kijken we in de toekomst van Zwolle. We willen de huidige voorspoed behouden en slim inspelen op de ontwikkelingen die op ons afkomen. Samen maken wij het vervolg op de rijke geschiedenis van onze stad. De omgevingsvisie moet daarom het karakter van Zwolle versterken. We houden daarbij vast aan onze waardevolle kenmerken: Zwollenaren dragen zorg voor elkaar, elkaars belangen en onze omgeving. Zwolle is de stad van ontmoeting en verbinding.

De onzichtbare brug, ABZ 2016

Zwolle heeft een toppositie in Nederland. De stad is levendig, dynamisch en veerkrachtig; een stad waarin iedereen welkom is. Dit is de plek waar mensen elkaar ontmoeten, waar wat te beleven is en waar je je verbonden voelt met de mensen om je heen, met de stad en met de rest van Nederland. Zwolle heeft zichzelf weten te vernieuwen, met behoud van ons karakter.

“Je kunt je leven leiden, zonder dat je weet wat er gaande is. Nou, ik niet. Ik ben benieuwd naar wat de plannen voor mijn stad zijn. Ik houd van reuring. Creatieve talenten, zoals muzikanten willen we niet verliezen, dus zou Zwolle ze nog meer moeten koesteren. Dat moet toch lukken, want ik ken Zwolle als een open stad, waar naar elkaar wordt geluisterd en niet zo veel wordt gezeurd. Er is hier interesse voor elkaar. Dat is een goede vibe!”

Jamahl Philips

Meer informatie over onderzoeken en landelijke programma's die ten grondslag liggen aan deze omgevingsvisie

- De staat van de stad is onderzocht aan de hand van de Atlas voor gemeenten 2016 en het Zwolse Buurt voor Buurtonderzoek 2016
- Onderzoek De Kracht van Oost NL (december 2016)
- Nationale Markt Capaciteits Analyse (NMCA)
- Woningbouwopgave: woonvisie 'Ruimte voor Wonen' (vastgesteld door de raad mei 2017).
- Structuurplan 2020

Als centrumstad werkt Zwolle als een magneet in de regio. Alle mensen (inwoners, ondernemers, bezoekers) kunnen zichzelf in Zwolle maximaal ontplooiën doordat ze alle kwaliteiten van de stad kunnen gebruiken. Dit menselijk kapitaal is onze basiskracht. De stad wordt beleefd als een waardevol netwerk. Zwolle geeft mensen een gevoel van samenhang.

Zwolle heeft in 2025 25% van de CO2-uitstoot gereduceerd (ten opzichte van 1990) en wekt 25% duurzame energie op. Die hernieuwbare en duurzame energie is in 2025 voor iedereen toegankelijk en betaalbaar. Uiterlijk in 2050 is Zwolle klimaatbestendig en energieneutraal.

In 2030 is het centrumgebied groter dan alleen de historische binnenstad. De uitstraling en omvang passen bij de centrale rol die Zwolle in de regio heeft. We

benutten de groei van de stad om de stad van binnenuit te vernieuwen.

De gemeente streeft ernaar dat mensen gelukkig oud kunnen worden in hun eigen vertrouwde omgeving. We maken ons sterk voor vitale, gezonde, solidaire en duurzame stadsdelen. We dragen zorg voor levensloopbestendige en multifunctionele gebieden, met aantrekkelijke voorzieningen en ruimtelijke kwaliteit.

Wie dachten en deden mee?

- Deep democracy (27 oktober 2016). Tijdens het event (A)Live op 27 oktober 2016 vond in Hedon een deep democracy gesprek plaats met 50 stadsmakers.
- Experiment ZZ-atelier (11 november 2016). Een ontwerpatelier in een leegstaand winkelpand in Zwolle-Zuid om met stakeholders, studenten en ontwerpers te spreken over de toekomst van Zwolle-Zuid.
- Stadsgesprek Fundatie (16 november 2016). Hier spraken 40 strategische partners en stakeholders in het fysiek én sociaal domein over de toekomst van de stad.
- Stadscafé Club Cele/ ZAP (10 januari 2017). Bij deze bijeenkomst waren 40 stadsmakers aanwezig en de livestream is op Facebook 2.500 keer bekeken.
- Stadscafé 'Strip the city' bijeenkomsten Club Cele/ZAP (11 april en 9 mei 2017)
- Stadsgesprek 'Mijn Zwolle van morgen' Stadkamer (31 mei 2017). Bijeenkomst met 75 stadsmakers.
- Gesprekken met jongeren.

Deep democracy, Zwolle (a)Live